

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2014» атты
IX халықаралық ғылыми конференциясы

IX Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2014»

The IX International Scientific Conference for
students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION-2014»

2014 жыл 11 сәуір
11 апреля 2014 года
April 11, 2014

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2014»
атты IX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
IX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2014»**

**PROCEEDINGS
of the IX International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2014»**

2014 жыл 11 сәуір

Астана

УДК 001(063)
ББК 72
Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2014» атты студенттер мен жас ғалымдардың IX Халықаралық ғылыми конференциясы = IX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2014» = The IX International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2014».
– Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2014. – 5831 стр.
(қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-610-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001(063)
ББК 72

ISBN 978-9965-31-610-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық
университеті, 2014

демонстрацию всей информации о наркотических веществах, их влияние, показания МВД и наркодиспансеров, оснащение СМИ более важными информацией, которая недоступна простому человеку. Что же касается второго метода- усиление пограничных территорий, есть известный факт, где наркотрафик производится в лесных округах, либо в тех местностях, в которые не ступала нога человека (сухопутный), необходимо в каждой точке усилить контроль за наркобандами и наркоторговцами. Установление наркорадара- новый путь решения, который сблизит пограничные страны и усилит борьбу в совместной проблеме. Это своего рода датчики, который будут размещены на границах, и действовать радиусом примерно около 1000 километров на вещества, в составе которого находится наркотик.

Влияние наркотрафика на пограничные территории, сказывается на ведение международных отношений среди стран. Оно может усложнять двусторонние отношения. Сегодня, мы видим, что в наркотическую сеть затянута многие страны, которые целыми регионами пытаются ликвидировать эту зависимость. В ближайшем будущем проблема наркотиков и наркотрафика будет являться причиной ряда социально-политических последствий, так как она сказывается на росте преступности, негативно влияет на общественную безопасность, стимулирует распространение ряда инфекционных заболеваний в Казахстане. И чем скорее государство повернется лицом к наркоторговле и наркотрафику, тем с меньшими потерями можно будет локализовать данную проблему.

Список использованных источников

1. <http://www.avesta.tj/security/18855-heroin-s-privkusom-nato.html>
2. <http://www.fergananews.com/article.php?id=2811>
3. <http://topwar.ru/29777-afganskiy-triumf-amerikanskogo-narkobiznesa.html>
4. <http://58.fskn.gov.ru/articles.asp?id=305>
5. <http://wap.gazeta.kz/article/30837/>
6. Крупнов Ю. Путь к миру и согласию в Афганистане определяется позицией, которую займет Россия // Проектно-аналитический доклад. Институт демографии миграции и регионального развития. URL: <http://www.idmrr.ru/afghandoklad.html> (дата обращения: 25.11.2013).
7. http://www.nato.int/cps/ru/SID-FEA59E0F-0BB2D27D/natolive/topics_8189.html

УДК [502:061.2](51)

ОРТАЛЫҚ АЗИЯ АЙМАҚТЫҚ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ҰНТЫМАҚТАСТЫҒЫ МЕН ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ҰКІМЕТТІК ЕМЕС ҰЙЫМДАРЫ

Әлмаш Айсұлу Жолтайқызы

Aisulu.a.j@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Халықаралық қатынастар» мамандығының 1-курс
магистранты, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекші – Ә.Ә.Тұрынтаева

Орталық Азия аймағының қазіргі дамуының ерекшелігі - мемлекеттің әлемдік экономикалық кеңістікпен де, Еуропа және Азия аймақтарымен де, субаймақтың өз ішінде де интеграциялануға талпынысы. Әлеуметтік-экономикалық даму саласында аймақтық серіктестіктің дамуы бойынша мәселелерді шешу Қазақстан Республикасы, Қырғызстан Республикасы, Тәжікстан Республикасы мен Өзбекстан Республикасы – «Орталық-Азиялық Экономикалық Қауымдастық» - мемлекет басшылары қол қойған Біртұтас Экономикалық кеңістік құру келісімі негізінде жүзеге асады.

Қазіргі таңда аймақ мемлекеттері тәуелсіз, сарапталған табиғатты қорғау саясатын құрып, жүргізе алады және аймақтық, әлемдік деңгейде қоршаған орта саласында ынтымақтаса алады. Экологиялық негізделген әрі тұрақты дамуға көшу Орталық Азия елдері

дамуы үшін маңызды болып табылады. Аймақ мемлекеттері табиғатты қорғау қызметін нығайту үшін ұлттық әрекеттердің сәйкес дәрежеде болуын талап ететін көптеген халықаралық конвенцияларға қол қойған.

Барлық мемлекеттерде атқарушы ұйымдар – қоршаған ортаны қорғау бойынша ұлттық үкіметтік органдар құрылған және жұмыс атқарып жатыр. Олардың әлеуетін көтеруде халықаралық ұйымдар қаржылық көмегі үлкен рөл атқарады.

Рио-92 Конференциясынан кейін әлемдік қауымдастық пен аймақтың тұрақты дамуы бойынша мәселелерді шешуге мемлекеттің қатысуын қамтамасыз ететін Тұрақты даму бойынша комиссияларын (Кеңестерін) құру үдерісі басталды.

1995 жылы Қырғыз Республикасында Тұрақты адам дамуы бойынша ұлттық кеңес құрылып, Тұрақты адам дамуы концепциясы жасалынды.

1995 жылдан бастап Өзбекстан Республикасының Үкіметі шешімімен Климат өзгеруі мәселелері және озонқұртушы заттарды қолдануды тоқтату бойынша (1995), шөлденумен күрес бойынша (1996), биоалуантүрлілікті сақтау бойынша (1998) Ұлттық комиссиялар құрылды. Ал 1997 жылы Тұрақты даму бойынша Республиканың Ұлттық Комиссиясы құрылды.

Осыған ұқсас конвенциялар бойынша сектораралық комиссиялар ортақ жұмысшы органы – Тұрақты дамудың ұлттық экологиялық орталығы мен Қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстар министрлігі жанындағы Климат өзгеруі бойынша орталығы (БҰҰ Даму бағдарламасы мен АҚШ үкіметі қолдауымен) Қазақстан Республикасында да құрылды.

Қазақстанда (1997), Тәжікстанда (1998) Тұрақты даму бойынша Ұлттық Кеңес пен Тұрақты даму бойынша Ұлттық Комиссия жасақталды. Алайда, міндетін және маңызды бағыттарын жеткілікті түсінбегендіктен бұл құрылымдар тұрақты даму саласында шешімдер қабылдау үдерісіне айтарлықтай әсер ете алмады. Түркменстанда Президент қаулысымен 1999 жылы БҰҰ қоршаған ортаны қорғау бойынша бағдарламалары мен конвенцияларынан шығатын Түркменстанның міндеттемелерін қамтамасыз ету бойынша мемлекеттік Комиссия құрылды. Ұлттық органдардың және ОАР көбінде құрылған құрылымдардың басшылығымен және тікелей қатысуымен Қоршаған ортаны қорғау бойынша ұлттық әрекеттер жоспары, Биоалуантүрлілікті сақтау бойынша ұлттық стратегиялар мен әрекеттер жоспары, Қоршаған орта гигиенасы бойынша ұлттық әрекеттер жоспары және басқа да экологиялық бағдарламалар мен жобалар жасалған әрі жүзеге асуда. [1]

Айтарлықтай жағымды өзгерістер аймақтық саясатта да орын алды. 1993 жылы Орталық Азия елдері көшбасшылары «Арал теңізі және Арал маңы мәселелерін шешу, экологиялық сауықтандыру мен Арал аймағы әлеуметтік-экономикалық қамтамасыз етуі бойынша бірлескен әрекеттер туралы келісімге» қол қойды. Оның дамуында орталық-азиялық мемлекет басшылары шешімімен Аралды құтқару халықаралық Қоры (АҚХҚ) құрылды. Қордың ең басты мақсаты – Арал дағдарысы зонасындағы әлеуметтік-экономикалық, экологиялық қалпына келтіру бойынша бірлескен тәжірибелік іс-шаралар мен жобаларды қаржыландыру және кредиттеу. Қордың тұрақты атқарушы органы - ОАР-да бөлімшелері бар Атқарушы комитет (АК). Қор құрамында: асқан қызығушылық тудыратын су шаруашылығы мәселелері бойынша біріге шешім қабылдау үшін құрылған Су шаруашылығы координациясының халықаралық комиссиясы (СКХК) және Бассейндік су шаруашылығы бірлестіктері (БСБ). Ғылыми-ақпараттық орталық (АҚХҚ СКХК ҒАО), АҚХҚ қайта ұйымдастырылғаннан кейін оның құрамына ОАР-да бөлімшелері бар Ғылыми-ақпараттық орталығымен бірге Тұрақты даму бойынша мемлекетаралық комиссия (ТДМК) кірді. ТДМК шешімімен 2002 жылы мамырда ТДМК ҒАО-на аймақтық орталықтың тұрақты даму мен ҚОҚАӘЖ бойынша шешімдер қабылдау үдерісін эксперттік-ақпараттық қолдау міндеттері жүктелді.

Арал теңізі бассейні дамуы бойынша Конвенциясын жасау бірінші кезекті міндет деп таныған Жақтардың Нукус (1995) декларациясы [2] және Ыстық-көл декларациясы тұрақты ОАР дамуға бағытталған бірлескен әрекеттерін ары қарай кеңейтуге негіз салды. 1997 жылы ақпанда Орталық Азия елдерінің президенттері 1998 жылды БҰҰ басшылығымен «қоршаған

ортаны қорғау жылы» деп жариялаған Алматы декларациясына қол қойды. 1998 жылы наурызда аймақтың төрт үкіметі Қоршаған ортаны қорғау саласында ынтымақтастық және Табиғи ресурстарды тиімді қолдану туралы Келісім жасасты. ОАР ынтасымен, Орхус келісімі (Дания, 1998ж) [3] мақұлдауымен Орталық Азия Аймақтық экологиялық орталығы құрылды. Оның орталық офісі 2000 жылы тамызда Алматы қаласында халықаралық ұйым ретінде ресми тіркелген. Бұл Орталық қазіргі таңда Климат өзгеруі және тұрақты энергетика, Қоршаған ортаны басқару, Су инициативаларын қолдау, Тұрақты даму үшін білім беру атты бағдарламаларды жүргізіп келеді.

Аймақтық ынтымақтастықтың маңызды қадамы Орталық-Азиялық экономикалық қауымдастығының мемлекетаралық Кеңесін (Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Өзбекстан) құру болды. Кеңес үкіметтердің өзара тиімді ынтымақтастық пен ОАР-ның тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуын, трансшекаралық өзендер бассейндерінің су-энергетикалық ресурстарын қолдануды бақылауын қамтамасыз ететін әрекеттерін бағыттау рөлін атқарады.

ОАР Үкіметтері әрекеттерін бағыттауды дамыту Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан мен Өзбекстан құрған «Орталық-Азиялық ынтымақтастық» одағы шеңберінде жүзеге асады. Ынтымақтастықтың бұл моделі саяси диалогты, ортақ қауіпсіздік кеңістігін құруын және аймақтың тұрақтылығы мен бейбітшілігін сақтау бойынша бірлескен әрекеттерді жасауын қамтиды. [4]

ШЫҰ шеңберінде экологиялық мәселесі де қарастырылады. Бұл ұйымда Түркменстаннан басқа Орталық Азия елдерінің барлығы мүше болып табылады. 2008 жылы қазанда Ресейде «Шанхай ынтымақтастық ұйымы мүше-мемлекеттерінің экологиялық қауіпсіздігі» атты конференция өтіп, Ресейдің түрлі облыстарынан, ШЫҰ мемлекеттерінен, Украина, Беларусия, Литва, Польша, Голландия, Германия, Италия елдерінен қатысушылар болды. Мүше-мемлекеттердің барлығында өндіріс қалдықтары үлкен қиыншылық тудырып отырғандықтан осы мәселе конференцияда өзектілікке ие болды. ШЫҰ мүше-мемлекеттерінің экологиялық мәселелері талқыланып, олар саммитте кеңінен талқыға түсетін болды. [5]

Орталық Азияның ең қиын трансшекаралық су экологиялық мәселесі Арал теңізіндегі жағдай екендігі белгілі. Бұл аймақты деңгейде өзара тиімді шешімдерді қабылдауды талап етеді. Қазір барлық аймақ мемлекеттерінде «2003-2010 жылдар аралығына арналған Арал теңізі бассейніндегі әлеуметтік-экономикалық және экологиялық жағдайды жақсарту бойынша нақты әрекеттер бағдарламасына» сәйкес нақты қадамдар жасалынды. Мысалы, Қазақстанда «кіші Аралды» құтқару жоспары жүзеге асты, табиғи орта қалпына келіп, өсімдік пайда болып, Арал балық аулау шаруашылығына жарамды болып келеді.

Аймақтық экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуде ТМД шеңберінде жасалған келісімдер ережелері үлкен мәнге ие: «Қоршаған табиғи орта мен экология саласында өзара әрекеттесу туралы» Келісім, «Табиғи және техникалық сипаттағы төтенше жағдайлар салдарларын жою және алдын алу саласында өзара әрекеттесу туралы» Келісім, «Қоршаған табиғи орта мен экология саласында ақпараттық ынтымақтастық туралы» Келісім, «Жер қойнауын зертеу, игеру және сақтау бойынша шекаралық ынтымақтастық туралы» Келісім және т.б. Бұл Келісімдер негізінен халықаралық құқықтың адам құқықтары туралы жалпы мойындалған құжаттары мен арнайы экологиялық конвенцияларына негізделген және әрбір адамның өмірге қолайлы табиғи ортаға құқығын маңызды ете түсті, қоршаған табиғи ортаның біртұтастығы мен бөлінбестігін, оны сақтау мен тұрақты дамуына қатысты барлық мемлекеттер қызығушылықтарының бірегейлігін жариялады.

ТМД шеңберінде де экологиялық салада ынтымақтастық жүзеге асып келеді. Әзірбайжан, Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Молдова, Ресей, Тәжікстан, Түркменстан мен Өзбекстан 1992 жылы 8 ақпанда Мәскеуде Үкіметаралық қоршаған ортаны қорғау және экология саласында өзара әрекеттесу туралы Келісімге қол қойды және сол жылы шілдеде Минскіде Халықаралық экологиялық кеңес, оның жанында келісілген мемлекетаралық экологиялық бағдарламаларды орындау үшін, бірінші кезекте, экологиялық

апаттардың салдарларын жою үшін Мемлекетаралық экологиялық қор құруға келісті. [6] Бұл Кеңес қатысушы-мемлекеттердің табиғатты қорғау ведомстваларының басшыларынан тұрады. Ол ТМД елдері үкіметтеріне қоршаған ортаны қорғау және табиғатты тиімді пайдалану бойынша бақылау және қолдау көрсетуге арналған. Кеңес жылына екі реттен кем емес әр мемлекетте кезекпен жиналыс өткізіп тұруға тиісті. Тұрақты әрекет етуші органы – Секретариат. Оны Мемлекетаралық экологиялық қор қатысушы-мемлекеттер жарнасы есебінен қаржыландырады. Жылдық жарна көлемі мемлекеттің Ұлттық жалпы өнімінің 0,05%-н құрайды. Кеңес ең әлсіз экологиялық табиғи аймақтар тізімін жасады: Чернобыль ауданы, Әмудария мен Сырдария алаптары, Арал маңы, Балқаш және Байқал көлдері. [7]

Сонымен қатар, ТМД шеңберінде табиғатты қорғау ынтымақтастығын дамытуда маңызды рөлді Парламентаралық Ассамблея атқарады. Оның құрамында Қоршаған ортаны қорғау бөлімі құрылған. Ассамблея кеңесуші және кеңес беруші міндеттерді атқарады. Оның жұмысының маңызды әрі пайдалы бағыты табиғатты пайдалану және қоршаған ортаны қорғау бойынша заңдар үлгілерін жасау болып табылады. Бұл бағыттың дамуы жеке мемлекеттердің орындауына қиын түсетін екі ірі міндеттің шешілуіне септігін тигізеді. Біріншісі сапалы ұлттық заңдарды қабылдау мүмкіндігін ұлғайтумен қатысты. Бұл, әсіресе, бірқатар мемлекеттерде құқықтанушы-экологтардың болмауымен тығыз байланысты. Екіншісі – үлгі заңдарды жасау арқылы Келісіммен қарастырылған Достастық шеңберінде қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнаманы үйлестіру қамтамасыз етіледі. [8]

Аталған 1992 жылғы ТМД шеңберіндегі келісім орнына 2013 жылы 31 мамырда Минскіде Қоршаған ортаны қорғау саласында ынтымақтасу туралы Келісім жасалды. Орталық Азияның бес мемлекеті де қол қойған 12 баптан тұратын бұл Келісім табиғатты қорғауда бірлесе әрекеттесуді, тәжірибелер алмасып, кеңесіп отыруды көздейді. [9]

Қазіргі таңда әлемде 500-ге жуық өз қызметіне табиғатты сақтау іс-шараларын қосқан халықаралық үкіметтік емес ұйымдар бар. Алайда, бұл ұйымдар арасында басты рөлді Табиғи ресурстар мен табиғатты қорғау халықаралық одағы, Жабайы тірі табиғатты қорғау бүкіләлемдік қоры сияқты кейбір өзінің жоғары белсенділігімен танылған одақтар атқарады. [10]

Орталық Азия аймағының маңызды жетістігі деп 4-ші Қоршаған ортаны қорғау министрлерінің Пан-Еуропалық конференциясында (Орхус, 1998ж) қабылданған «Қоршаған ортаны қорғау саласына қатысты мәселелерде ақпаратқа қолжетімділікті, қоғамның шешімдер қабылдау үдерісіне қатысуы мен әділеттілікке қолжетімділікті қамтамасыз ету бойынша Конвенциясына» Қазақстан, кейін басқа да ОАР қол қойды. Бұл аймақтағы үкіметтік емес ұйымдардың белсенді қатысуымен мүмкін болды. Қазіргі таңда аймақтың барлық дерлік мемлекеттері Конвенцияны ратификациялаған. Конвенция мемлекеттік органдар жағынан ақпарат беруді және қоршаған ортаны қорғау саласында шешімдер қабылдауда қоғам көзқарасын ескеруді қарастырады, сонымен қатар, осы міндеттемелердің орындалуын қоғамдық ұйымдардың талап етуіне құқық береді.

Тәжікстанда үкіметтік емес ұйымдарды Конституция қолдайды. Оның 8-бабы адамдардың қоғамдық ұйымдар құруға құқығын жариялайды. 1998 жылы «Қоғамдық бірлестіктер туралы» Заң қабылданды. Республикада 800-ге жуық үкіметтік емес ұйым жұмыс атқарса, соның 30-дан көбі Үкіметтік емес ұйымдардың экологиялық координациялық Кеңесіне біріккен экологиялық ұйымдар болып табылады. Алайда, қоғамдық ұйымдардың рөлі және бағдарламаларға қатысуы әлсіз болып келеді. Бұл үкіметтік емес ұйымдардың қабілеттілігінің жеткіліксіздігімен, олардың тұрақсыз қаржылық және техникалық базасымен, сонымен қатар, мемлекеттік органдардың, тіпті, халықаралық ұйымдардың үкіметтік емес ұйымдарды ұлттық, аймақтық және жергілікті деңгейдегі бағдарламаларға толыққанды серіктес ретінде дайынсыздығымен байланысты.

Соңғы жылдары үкіметтік емес ұйымдардың мемлекет саясатына әсерінің күшейгендігі байқалады. Аймақта өткізілген қоршаған ортаны қорғау министрлігінің домалақ үстелдер мен семинарлары нәтижесінде парламент, жергілікті басқару органдары өкілдері үкіметтік емес ұйымдар ұсыныстарын қабылдап, бірлескен іс-шаралар жүргізеді.

Қазақстанда экологиялық үкіметтік емес ұйымдар Үкіметтік емес ұйымдардың координациялық Кеңесін құрды, ресми органдармен ынтымақтастық және ақпарат алмасу туралы келісімге келді. [11]

1989 жылдан бері Орталық Азияда көптеген Үкіметтік емес ұйымдар құрылды, алайда, бұл ұйымдар қоғамда қолдау таппай, мүшелер санын көбейте алмады. Дегенмен, субаймақтық өзара әрекеттесу, конференциялар мен кездесулер, әсіресе, ғылыми топтар ішіндегі, тығыз жеке қатынастардың орнауына алып келді. Бірнеше мықты субаймақтық үкіметтік емес ұйымдар коалициялары құрылды.

Қазақстанда 3000-нан аса үкіметтік емес қоғамдық ұйымдар бар. Олардың ішінде балаларға арналған, мектептік, әйелдер қауымы, экологиялық және білім беру ұйымдары, т.б. 300-ден аса үкіметтік емес ұйым жұмысы экология және денсаулық сақтау мәселелерімен қатысты. Олардың қызметі 1996 жылғы «Қоғамдық бірлестіктер туралы» Заңмен, сонымен қатар, қоғамдық экологиялық ұйымдарға көптеген құзыреттіліктер берген арнайы бөлімі бар 1997 жылғы «Қоршаған ортаны қорғау туралы» Заңмен реттелген.

1997 жылдың соңында Алматы қаласында үкіметтік емес экологиялық ұйымдардың алғашқы форумы өтті. Форум Қазақстанның үкіметтік емес ұйымдарын (170 қоғамдық өкілдер) бірінші кезекті экологиялық мәселелерді шешуге, «Экология және табиғи ресурстар» ұлттық стратегиясын (Орхус, Дания, 1998ж) жүзеге асыруға қатысу және бірлескен әрекеттер жасауға біріктірді.

Соңғы жылдары Қырғызстанда қоғамдық табиғатты қорғау ұйымдары мен халықаралық экологиялық қауымдастықтар құрылды. 1997 жылы республикада 70-тен аса ассоциациялар, экологиялық клубтар, қауымдастықтар мен қайырымдылық қорлары пайда болды. Олардың ішінде маңыздыларына «Алмаз» Ассоциациясы, «Табиғатты сүюшілер клубы», «Атомдық соғыстың алдын алу дәрігерлері», «Майрам» қауымдастығы, «Алейне» Қырғызстанның экологиялық қозғалысы, «Табият» экологиялық қозғалысы мен «Адам және табиғат» қайырымдылық қоры жатады. [12]

Түркменстан Республикасының экологиялық үкіметтік емес ұйымдарына келетін болсақ, қазіргі таңда мемлекетте бес негізгі қоғамдық табиғатты қорғау ұйымдары тіркелген. Олардың ішіндегі ең ескісі 30 жылдан артық жұмыс атқарып келе жатқан Түркмендік табиғатты қорғау Қауымдастығы болып табылады. Оның барлық дерлік облыстарда территориялық өкілдіктері бар. 1978 жылдан бері Түркмендік табиғатты қорғау Қауымдастығы Халықаралық табиғатты қорғау Одағының белсенді мүшесіне айналды.

Сонымен қатар, ең ескі қоғамдық ұйым Түркмендік аңшылар мен балық аулаушылар Қауымдастығы болып табылады. Ол өзінің белсенділігімен, жұмыс ауқымымен ерекшеленеді. Велаят, этрап деңгейлерінде бөлімшелер торбын құрған. Түркменстанда екі ірі үкіметтік емес ұйым бар: Катендік экологиялық клуб және Дашогуздық экологиялық клуб. Сонымен қатар, балаларға экологиялық білім беру мақсатында Экологиялық Қор құрылған. [13]

Жалпы, Орталық Азия мемлекеттері экологиялық интеграциясы ТМД, ШЫҰ секілді аймақтық ұйымдар шеңберінде, сонымен қатар, өзара мемлекеттер арасында келісімдер жасасу мен Аймақтық орталық құрылуымен байқалады. Бес мемлекеттің өз ішінде де қоршаған ортаны қорғау мәселелеріне көзқарас та өзгеріп, талпыныстар мен әрекеттер жасалып келеді. Дегенмен, аймақта көптеген шешімін таба алмай жүрген экологиялық мәселелер көп. Оларды шешу қадамдары Аймақтық экологиялық орталық көлемінде және жеке мемлекеттер арасында жасалып жатқанымен, әлі де экологиялық білімді ұлғайту және ынтымақтастық нығайта түсу қажеттігі байқалады.

Қолданылған дереккөздер тізімі

1. Оценка оценок окружающей среды Европы. Центральная Азия. – Алматы: РЭЦА, 2011. – 104 с. – С. 10-11.
2. Арал теңізі тұрақты даму мәселелері бойынша Орталық Азия мемлекеттері мен халықаралық ұйымдардың 1995 жылғы Нукус декларациясы;

3. Акпаратқа кіру, шешімдер қабылдау процесіне жұртшылықтың қатысуы және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот әділдігіне қол жеткізу туралы БҰҰ ЕЭК Конвенциясы -Орхус конвенциясы, 1998 жыл;
4. ВСУР Региональный экологический центр Центральной Азии «Центральная Азия на пути к устойчивому развитию» сборник. - Алматы, 2002. – С. 6-8.
5. Страны ШОС: Экологическая безопасность. Наука Урала, октябрь 2008г., №23-24 (980)
6. Абайдельдинов Е.М., «Вопросы обеспечения экологической безопасности в регионе Центральной Азии» Совершенствование института представительства: вопросы правотворчества и правоприменения: Материалы международной научно-практической конференции. Астана, 19 марта 2010 г. – С. 239-243.
7. Экология и безопасность жизнедеятельности : учебно-методическое пособие / Р. И. Айзман, А. Я. Тернер, М. В. Иашвили ; Новосиб. гос. пед. ун-т, Ин-т открытого дистанционного образования. - Новосибирск : НГПУ, 2009.
8. Бринчук М.М. Экологическое право (право окружающей среды). – М.: Юрист, 1998.
9. Соглашение о сотрудничестве в области охраны окружающей среды государств – участников Содружества Независимых Государств, 31 мая 2013 года // <http://www.e-cis.info>
10. Нецветова А.Г. Экологическое право. – Москва: МЭСИ, 2006. – 223 с. – С. 196
11. ВСУР Региональный экологический центр Центральной Азии «Центральная Азия на пути к устойчивому развитию» сборник. - Алматы, 2002. – С. 9-10.
12. ВСУР Региональный экологический центр Центральной Азии «Центральная Азия на пути к устойчивому развитию» сборник. - Алматы, 2002. – С. 47.
13. Акмурадов М., Карыева С. Глобальные экологические конвенции ООН в Туркменистане. – Ашхабад. – 2005. // <http://e-library.carec.kz>

УДК 327.8

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ ООН В КАЗАХСТАНЕ: ИСТОРИЯ СТАНОВЛЕНИЯ И РАЗВИТИЯ

Байгиреева Дана Нурбулатовна

dano4ka-88@mail.ru

Магистрант 2-го курса специальности «6М020200-Международные отношения»

ЕНУ им.Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Научный руководитель – С.К.Алиева

2 марта 1992 года на 46-й сессии Генеральной Ассамблеи Организации Объединенных Наций, которая стала исторической по своему значению, резолюцией 46/224 Республика Казахстан была единогласно принята в члены ООН.

Первым форумом, в котором казахстанская делегация приняла участие в качестве полноправного члена ООН, стала 47-я сессия Генеральной Ассамблеи ООН, проходившая осенью 1992 года. На этой сессии с развернутой речью о международной политике Казахстана выступил Президент РК Н.А.Назарбаев.

С первого дня независимости Казахстан принимает самое активное участие в работе ООН и ее специализированных учреждений. Это сотрудничество является одним из приоритетных направлений внешней политики нашего государства. Главными задачами в этой деятельности является проведение работы по обеспечению стратегических интересов РК на международной арене в области глобальной и региональной безопасности, становления справедливого мирового порядка в политике и экономике, создания рамок для устойчивого развития, гармонизации отношений между членами мирового сообщества.

За прошедшее с 1992 г. время Казахстан сумел не только успешно интегрироваться в международное сообщество государств, но и занять в нем заметное место.